

PRO
mesta
a OBCE

únor 2020

- Ředitel Národní sportovní agentury Milan Hnilička připravuje dotace pro obce
- Transparentní účet ve veřejných zakázkách ■ Bikesharing – hrozba, nebo výhoda?

aktuální informace pro zastupitele a úředníky

Jízda bez pravidel

Zahraniční e-shopy nabízejí produkty, které nesplňují právní předpisy EU

Zahraniční e-shopy usazené mimo Evropu často ignorují zákonné předpisy EU upravující ochranu životního prostředí, placení daní, obsah nebezpečných látek v prodáváných produktech atd. Problém se týká prakticky všech skupin výrobků, např. baterií, pneumatik, obalů, nicméně kritická je zejména situace u elektrozařízení.

Tento stav odhalila studie evropské asociace zaměřující se na oblast zpětného odběru světelné techniky EucoLight. Kupovat zboží přes e-shopy sídlící mimo Evropskou unii je velké riziko. Problematické jsou zejména ty e-shopy, které v Evropě nemají žádné fyzické pobočky (nejsou tzv. v EU usazené). Jsou tedy prakticky nedostižitelné a tím i nepostižitelné evropskými dozorovými orgány. Takové jednání se odborně označuje jako online free-riding, což by se s trochou nadsázky dalo do češtiny volně přeložit jako *internetová jízda bez pravidel*.

VÝHODNÁ CENA S RIZIKEM

Čím dál víc evropských, a tedy i českých spotřebitelů, si přes e-shopy sídlící v asijských a jiných neevropských zemích nakupuje elektroniku, baterie, pneumatiky a jiné výrobky, které si nechávají zasílat přímo domů. A jelikož se jedná o výrobky, které jsou doručovány ze zahraničí (zpravidla mimo EU) přímo konečnému spotřebiteli, není v řadě případů ani testována bezpečnost těchto výrobků, obsah nebezpečných látek, nemají potřebné homologace, není za ně často odvedeno ani DPH, není zajištěna garance vrácení nefunkčního produktu nebo servisu atd. Výsledkem je nízká cena, na kterou někteří kupující ještě stále slyší. Spotřebitelé nákupem těchto výrobků, kromě finanční újmy plynoucí z potenciální nefunkčnosti výrobků, podstupují i vysoké

riziko ohrožení zdraví. Po ukončení životnosti pak tyto produkty zatěžují životní prostředí, a to nejen rizikovým obsahem nebezpečných látek, ale také proto, že se jejich výrobci nepodílejí na ekologickém sběru a recyklaci.

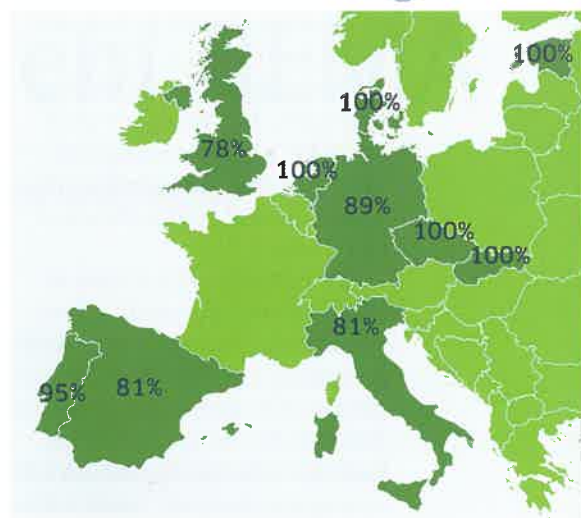
Na první pohled se nákup tohoto zboží může jevit jako výhodný, protože cena bývá výrazně nižší než u výrobků v EU vyrobených, nebo sem dovezených standardní cestou při dodržení všech platných předpisů. Tato výhoda je ale vykoupena tím, že se často jedná o artikl druhého nebo třetího řádu bez jakékoliv homologace či bezpečnostních záruk.

„Mnohé produkty navíc mohou obsahovat řadu škodlivých látek,“ říká Petr Číhal z neziskové ekologické společnosti Ekolamp.

OHROŽENÍ ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Dalším problematickým aspektem těchto produktů je nekalá konkurence pro poctivé a odpovědné výrobce a dovozce. Je jasné, že pokud evropští výrobci nebo dovozci importují své výrobky do EU standardní cestou, musí splňovat řadu nařízení a právních předpisů, které ošetřují potenciální bezpečnostní a zdravotní rizika výrobků. Logicky tak nemohou cenově konkurovat těm, kteří tato pravidla neplní. To samé se týká i environmentálních rizik, jež přímo ohrožují životní prostředí.

Evropská asociace sdružující organizace zajišťující zpětný odběr osvětlovací techniky – EucoLight – analyzovala více než 3 000 elektrozařízení dostupných prostřednictvím e-shopů v 10 zemích EU včetně České republiky. Výsledky studie ukázaly mimořádně vysokou míru porušování zákonných předpisů na ochranu životního prostředí. Zejména se jedná

Mapa ukazuje procento výrobků nabízených zahraničními e-shopy, u kterých bylo zjištěno, že nejsou v souladu s evropskou směrnicí o odpadních elektrických a elektronických zařízeních. V ČR se jednalo dokonce o 100 % testovaných produktů.

o nedodržování zákonného požadavku na zapojení se do systému sběru a recyklace elektroodpadu. Drtivá většina e-shopů usazených mimo EU (zejména pak v Číně) při prodeji evropským zákazníkům tyto předpisy zcela ignoruje. Významná část vysloužilých elektrozařízení má přitom charakter nebezpečného odpadu (obsahují např. rtuť, freony, či jiné zdraví či přírodě škodlivé látky). Sběr a recyklace takového elektroodpadu jsou tedy pro ochranu životního prostředí zcela klíčové. A to i proto, že vzhledem ke zvyšující se životní úrovni je elektroodpad nejrychleji rostoucím typem odpadu v EU.

Porušování environmentálních předpisů bylo ve studii patrné v celé řadě skupin produktů. Jako obzvláště problematická se ukázala menší elektrozařízení, která lze snadno a jednoduše zasílat poštou, jako například světelné zdroje. U nich se nedostatky v dodržování předpisů týkaly přes 80 % testovaných výrobků nabízených zahraničními e-shopy.

HLEDÁ SE ŘEŠENÍ

Studie OECD (Extended Producer Responsibility and the Impact of Online Sales) uvádí, že na evropský trh je ročně umístěno zahraničními e-shopy 460 000 tun elektrozaříze-